

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ

PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„KOŠ PLNÝ POHÁDEK“

*Mateřská škola Pohádka,
Sezemice*

KOŠ PLNÝ POHÁDEK

„Kdyby tady někde byly
dveře, co vždy v pravou chvíli
otevřou se do pohádky,
to bychom se nezlobili.
Těmi dveřmi do pohádky
mohli bychom také zpátky,
svět co jsme tak opustili
byl by na nás takhle krátký.“

A proč?

Protože,

- ☀ v pohádce se vždy něco naučíme a něco nového poznáme,
- ☀ v pohádce vždy dobro zvítězí nad zlem,
- ☀ pohádka nás naučí vnímat své okolí a samostatně uvažovat a řešit problémy.

OBSAH:

1. Identifikační údaje o mateřské škole
2. Vize a cíle ŠVP
3. Charakteristika školy
4. Podmínky vzdělávání
 - podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
 - podmínky pro vzdělávání dětí nadaných
 - podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let
5. Organizace vzdělávání
 - uspořádání školy
 - charakteristika tříd
 - režim den
 - individuální vzdělávání
6. Charakteristika předškolního vzdělávání
 - doplňující programy a aktivity
 - trvale uskutečňované akce školy
 - vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
 - vzdělávání nadaných dětí
 - vzdělávání dětí s odkladem školní docházky
 - vzdělávání dětí od dvou do tří let
 - Třídní vzdělávací program
7. Vzdělávací obsah
8. Evaluační systém
 - cíl evaluace
 - plán evaluace
 - hodnocení výsledků
9. Přílohy

I.

Vize školy:

Rádi bychom se stali mateřskou školou:

- ✿ která vytváří klidné, bezpečné a „pohádkové“ prostředí, ve kterém se děti i rodiče cítí šťastně a spokojeně,
- ✿ která dětem umožní snít, smát se, dodá odvalu i utěší a pomůže porozumět okolnímu světu,
- ✿ která dětem poskytne dostatek prostoru a příležitostí přemýšlet, poznávat, chápat a porozumět sobě i svému okolí,
- ✿ která respektuje individuální potřeby a zájmy dětí a vytvoří optimální předpoklady pro další jejich růst a vzdělávací cestu.

Hlavní cíle ŠVP

- ✿ Poskytovat a dosahovat kvalitního stupně výchovy a vzdělání předškolních dětí, usnadňující dítěti vstup do základní školy i do života.
- ✿ Zajistit všestrannou péči o děti předškolního věku v návaznosti na výchovu dětí v rodině. Úzce spolupracovat s rodinou.
- ✿ Budovat pevné základy samostatnosti dětí, podporovat jejich zvědavost, vzájemnou komunikaci, dětská přátelství.
- ✿ Pravidelně sledovat vývoj a vzdělávací pokroky jednotlivých dětí, Respektovat jejich potřeby a jedinečnost.
- ✿ Společně vytvářet srozumitelná pravidla a sdílené hodnoty, podporovat týmovou práci.
- ✿ Zajistit kvalitní, společensky uznávaný a respektovaný pracovní kolektiv.
- ✿ Vnímat klady i zápory a hledat cesty vedoucí ke zlepšení.
- ✿ Spolupracovat s veřejností.
- ✿ Více komunikovat s okolím, naslouchat potřebám druhých.
- ✿ Prezentovat práci mateřské školy.

Prostřednictvím pohádek bychom rádi naučili děti:

K	mít rády svět pohádek	P	chtít poznávat nové věci
O	být ohleduplné	O	být odvážné
Š	být šikovné	H	být hravé
		Á	být aktivní
P	být pilné	D	mít rády dramatizaci
L	být laskavé	E	být empatické
N	být nápadité	K	být kamarádké
Ý	umět improvizovat		

II.

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Mateřská škola Pohádka, Sezemice

Adresa: Mateřská škola Pohádka, Sezemice, Jiráskova 596, 53304

Telefon: 466931075

Mobilní telefony: Kuchyň	777 734 500	Koťátka	776 482 421
Berušky	702 147 762	Myšky	602 136 791
Motýlci	601 536 102	Kuřátka	777 734 502
Sluníčka	702 042 483	Včeličky	776 173 403
Žabičky	702 125 512	Medvídci	727 968 550

E- mail: ms.sezemice@tiscali.cz

Webové stránky: www.mssezemice.cz

ID schránka: dq9qtxk

IČO: 60156961

Zřizovatel: Město Sezemice

Forma hospodaření: Příspěvková organizace

Odpovědná osoba: Statutární orgán – Bc. Machatá Veronika

Statutární zástupce – Bc. Prausová Iveta

Typ MŠ: celodenní, devítitřídní MŠ

Stanovená kapacita: 213 dětí

Počet zaměstnanců: 31

Provozní doba: 6:15 – 16:45 hod

Projednáno na pedagogické radě dne: 27. 8. 2024

Platnost projektu: září 2024 – srpen 2027

Datum nabytí účinnosti: 1. 9. 2024

Zpracovala ředitelka a kolektiv zaměstnanců MŠ

III.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Pohádka, Sezemice (dále jen MŠ) byla zřízena jako příspěvková organizace města Sezemice. MŠ je samostatným právním subjektem. Statutárním orgánem je ředitelka mateřské školy, statutárním zástupcem zástupkyně mateřské školy. MŠ je devítitřídní a děti jsou zde umístěny na celodenní docházku. Celková kapacita je 213 dětí.

Mateřská škola, spolu 4 detašovanými pracovišti, je jedinou mateřskou školou Města Sezemice. Do jejího spádového obvodu patří město Sezemice, obec Dražkov, Kladina, Koloděje, Lukovna, Počaply, Veská a obec Časy, Choteč a Kunětice.

Hlavní sídlo mateřské školy – Jiráskova 596 sousedí se Základní školou Sezemice. V blízkém okolí hlavní budovy se nachází kostel Nejsvětější Trojice, autobusová zastávka a nové dětské hřiště. Opodál leží relaxační park Mlynářka s naučnou stezkou k historickým akvaduktům, Sezemickou stezkou, Silver A, dětským hřištěm, skateparkem a ohništěm využívaném pro pobyt a další doplňující aktivity dětí.

Odloučená pracoviště jsou od hlavní budovy vzdálené:

Tyršovo náměstí 721 (Kuřátka) cca 400 m (7 min chůze)

Mezi Mosty 792 (Kofátko, Myšky) cca 700 m (10 min chůze)

Mezi Mosty 693 (Včeličky) cca 800 m (13 min chůze)

Choteč 44 (Medvídci) přes obec Časy cca 5 km (6 min jízdy), nebo směr na obec Rokytno cca 4 km (5 min jízdy).

MŠ má šest budov. Děti jsou do jednotlivých budov rozdělovány podle věku nebo místa bydliště.

Hlavní budova je vícepodlažní budova. V přízemí naleznete ředitelnu, kancelář pro ekonomku a zástupkyni školy, skladové prostory a školní kuchyň, kde je připravována strava pro všechny budovy mateřské školy (do odloučených pracovišť jsou jednotlivé pokrmy dováženy). V prvním patře jsou umístěny šatny pro všechny třídy této budovy, sborovna, třída pro 25 dětí – SLUNÍČKA – výdejna a místnost pro realizaci logopedické prevence. Ve druhém patře se nachází dvě třídy po 25 dětech – BERUŠKY, ŽABIČKY - výdejna a sklad pro tělovýchovné náradí, hudební nástroje aj. Jednotlivé třídy se skládají z herny, vlastní třídy, umývárny s WC a z úložného prostoru pro lehátka.

Školička – MOTÝLCI - třída pro 25 dětí je spojena s hlavní budovou spojovací chodbou. Najdeme zde třídu, hernu a celé zázemí potřebné pro provoz.

Součástí obou budov jsou dvě školní zahrady. V blízkosti hlavní budovy a školičky se nachází Základní škola Sezemice.

Penzion - KUŘÁTKA – první detašované pracoviště – třída pro 20 dětí je součástí penzionu pro seniory. Obsahuje hernu, šatnu, umývárnu s WC. Vzhledem k malému prostoru jsou úložné prostory umístěny ve vstupní chodbě penzionu. Chybí zde školní zahrada. Děti docházejí na pobyt venku na školní zahrady u hlavní budovy a školičky.

Druhým detašovaným pracovištěm mateřské školy je budova sportovního klubu Spartak Sezemice – KOŽÁTKA, MYŠKY- kde jsou pronajaté prostory pro 43 dětí. V této budově využíváme dvě třídy, společnou šatnu, umývárnu, školní zahradu a další úložné prostory.

Třetím detašovaným pracovištěm mateřské školy je budova Hasičské zbrojnice Sezemice – VČELIČKY - ve které byla vytvořena nová třída pro 25 dětí. Třída je členěna na hernu, výdejnu, samostatnou lehátkárnu, umývárnu a šatnu pro děti i personál. Nedílnou součástí je i školní zahrada, umístěna v zadní části hasičské zbrojnice.

Čtvrté a zároveň nejnovější detašované pracoviště pro 25 dětí se nachází v obci Choteč – MEDVÍDCI. Budova je společným majetkem obce Časy a Choteč. Mateřská škola Pohádka, Sezemice zde zajišťuje výchovu, vzdělávání a stravování předškolních dětí. Budova je velmi prostorná, včetně přilehlé zahrady. Obsahuje hernu, šatnu, umývárny s WC, stabilní ložnici, kuchyňku a mnoho dalších úložných prostorů.

Všechny třídy jsou vybaveny vhodným, moderním nábytkem, respektující výšku a věk dětí. Dále jsou třídy vybaveny kobercem pro herní, vzdělávací a odpočinkové činnosti, elektr. piany nebo CD přehrávači pro hudebně pohybové aktivity, hračkami, knihami, didaktickými pomůckami a tělovýchovným náčiním, vybízejícím ke spontánním nebo řízeným činnostem. Vše se postupně dle potřeby MŠ doplňuje či obnovuje.

Zaměstnanci mateřské školy

V mateřské škole pracuje celkem 31 zaměstnankyň. Všechny zaměstnankyně splňují požadovanou kvalifikaci. Jejich pracovní zařazení je:

- ředitelka
- zástupkyně
- ekonomka
- učitelka
- kuchařka
- domovnice
- administrativní pracovník

Příležitostně zde pracují také pedagogičtí asistenti - doporučení ŠPZ – nebo školní asistent – čerpání dotačních fondů MŠMT.

Podmínky pro přijímání dětí:

O přijetí do mateřské školy rozhoduje ředitelka MŠ. Řídí se § 34 zákona 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším vzdělávání (Školský zákon) a vyhláškou MŠMT č.14/2005 v platném znění. Děti jsou přijímány na základě písemné žádosti zákonného zástupce dítěte, předkládanou v den zápisu do mateřské školy, a podle stanovených podmínek a kritérií přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání do výše kapacity školy. Nárok na přednostní přijetí mají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku, a mají trvalé bydliště ve spádovém obvodu mateřské školy (viz Podmínky a kritéria přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání).

IV.

PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Věcné podmínky:

Prostory mateřské školy odpovídají hygienickým a bezpečnostním podmínkám pro stanovenou kapacitu. Jejich uspořádání je v souladu s moderními trendy a vyhovuje skupinovému i individuálnímu činnostem dětí. Pro snadnější orientaci dětí i vnějších návštěvníků jsou jednotlivé třídy pojmenovány a postupně barevně laděny do odpovídajícího názvu (např. sluníčka – žlutá, atd.). Vybavení jednotlivých tříd je přizpůsobeno věkovému složení třídy. Je zdravotně nezávadné, bezpečné, funkční, podnětné a estetického vzhledu. Umožňuje dětem pohybové, výtvarné, pracovní a další aktivity. Dle potřeby je obnovováno a doplňováno. Do všech budov byl nainstalován vstupní bezpečnostní systém.

Hračky a doplňky k herním či výchovně vzdělávacím činnostem jsou přístupné dětem, umístěny tak (otevřené police, boxy aj.), aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení.

Prostory tříd jsou členěny na koutky umožňující realizovat různé hry a činnosti (kuchyňka, relaxační, výtvarný nebo koutek pro kutily aj.) Do všech tříd na hlavní budově byly zakoupeny interaktivní tabule.

Prostředí mateřské školy umožňuje zviditelnit a shlédnout práci dětí, jak samotným dětem, tak i rodičům. Výzdoba je průběžně obměňována dle ročního období či příležitostí a umístěna zpravidla ve všech interiérech MŠ.

Školní kuchyň disponuje vhodnými prostory a vybavením. V roce 2024 proběhla plánovaná oprava hlavní části školní kuchyně. Byla vyměněna elektroinstalace, voda a kanalizace. Dále došlo k výměně obkladů a podlahové krytiny. Byla zakoupena myčka na velké nádoby a nové úložné prostory splňující hygienické a moderní požadavky.

Školní zahrady jsou ze základní části vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Jejich součástí jsou pískoviště, skluzavky, houpadla a jiné doplňky. Nechybí ani asfaltová plocha (hlavní budova) sloužící k jízdě na koloběžkách a tříkolkách. Děti využívají zahradní stoly, lavičky i tabule na malování. Zahrady zdobí stromy a keře, které je lemují. Přední zahrada hlavní budovy disponuje bezpečnostní dopadovou plochou ve tvaru fotbalového hřiště a novým zatravněním, které umožňuje dětem bezpečné sportovní aktivity. O úpravu školní zahrady (sekání trávy, keřů aj.) pečuje Město Sezemice a personál školy.

Jednotlivé budovy jsou zřizovatelem postupně modernizovány (např. výměna oken, zateplení budov, nové prostory). Cílem je, aby byla zachována nejen jejich funkčnost a byly splňovány legislativní požadavky, ale také, aby se zvýšila jejich estetická hodnota, úspora energie a finančních prostředků mateřské školy.

Jako negativum vidí zaměstnanci školy chybějící prostory pro vnitřní pohybové aktivity (např. tělocvična), pomalé tempo modernizace školních zahrad, nedostatek prostorů pro skupinovou práci (detašovaná pracoviště) a skladování větších pomůcek.

Záměr:

V dalších letech bychom chtěli pokračovat v modernizaci školní kuchyně (skladovací prostory a prostory pro zaměstnance kuchyně), v modernizaci umývár a WC a šaten pro děti na hlavní budově i ostatních pracovištích. Chtěli bychom obohatit všechny třídy vhodnými pomůckami podporujícími polytechnickou výchovu a počítačovou gramotnost předškolních dětí (tablety, notebooky, pomůcky pro experimentování, konstruování aj.). Dále bychom rádi ve spolupráci se zřizovatelem pokračovali v modernizaci školních zahrad.

Životospráva

Stravování je zajišťováno školní jídelnou, která je součástí mateřské školy. Strava je připravována v kuchyni na hlavní budově. Do jednotlivých tříd je přepravována výtahem nebo termoportem, aby byla zajištěna dostatečná teplota jídla. Vybavení kuchyně odpovídá hygienickým předpisům a novým technologiím (konvektomat).

Dětem nabízíme plnohodnotnou a vyváženou stravu, mezi jídly dodržujeme potřebné intervaly. Každý týden je sestavován jídelníček dodržující skladbu spotřebního koše. Děti mají dostatek jídla (respektujeme individuální potřebu množství přijímané potravy), samy si rozhodují, zda jídlo dojedí či ne. Jídlo je podáváno esteticky upravené a obohacené o ovoce, zeleninu a saláty. Omezujeme příjem sladkostí.

Do jídla děti nikdy nenutíme, ale snažíme se je vhodnou motivací vést ke zdravému stravování (seznámení se zdravou stravou, ochutnávky, herní činnosti, vzdělávací projekty – např. „Cepík – Vše co na talířek dáme, to také ochutnáme“).

Děti, v souladu s věkovými možnostmi, používají zpravidla celý příbor. Starší děti si samy mažou pomazánku na pečivo. Nádobí, včetně stravy, si přinášejí i odnášejí děti na dané místo. Naší snahou je naučit děti základním hygienickým návykům při stolování.

Pitný režim je zajištěn v průběhu celého dne. Na každé třídě jsou dětem k dispozici dvě konvice s neslazeným nápojem a s nápojem s minimálním množstvím cukru.

Umožňujeme stravování dětem se zdravotními problémy (např. alergie) – společně s rodiči spolupracujeme na úpravě jídelníčku.

Režim dne je upraven tak, aby byl pružný - s ohledem na individuální potřeby a věkové možnosti dětí. Střídají se činnosti klidové i aktivní. Děti mají dostatek volného pohybu v budově i venku. Délka pobytu venku je přizpůsobována aktuálnímu stavu počasí. Děti jsou venku zpravidla alespoň dvě hodiny denně.

Během dne sledujeme teplotu ve třídách, větrání, oblékání dětí. Vedeme děti k fyzickému otužování.

Po obědě děti odpočívají a délka tohoto odpočinku je přizpůsobována individuálním potřebám a věku dětí. Ke spánku děti nejsou nuceny. Dětem nabízíme 2 formy odpočinku – pasivní (spánek) a aktivní (kombinace klidových aktivit). Pro zpříjemnění pobytu na lůžku jsou dětem

předčítány pohádky z dětských knih nebo pouštěny reprodukované pohádky na CD, dále jsou dětem nabízeny plyšové hračky, časopisy, knihy aj.

Sami učitelé jsou dětem vzorem a dodržují zdravý životní styl. Společně s dětmi cvičí, obědvají, zajišťují vhodné mikroklima třídy a nabízejí dětem dostatek aktivit podporujících jejich zdravý růst.

Záměr:

Nadále budeme vést děti ke zdravému životnímu stylu a samostatnosti. Plánujeme využívat nové motivační vzdělávací programy (dle externí i interní nabídky), zaměřené na správnou životosprávu, vyhledávat a nabízet nové a chutné receptury podporující zdravé stravování, nabízet dětem dostatek pohybových aktivit (vně i uvnitř MŠ) zaměřených na jejich zdravý vývoj.

Psychosociální podmínky

V mateřské škole je klidná a přátelská atmosféra. Všechny děti zde mají rovnocenné postavení. Nikdo nesmí být zesměšňován, podceňován a odsuzován.

Nově přichozím dětem nabízíme adaptační program, respektující potřeby dětí i rodiny.

Před nástupem do mateřské školy mohou přijaté děti absolvovat „Adaptační dopoledne“, které umožňuje dětem i rodičům vyzkoušet si běžný den v mateřské škole.

Sourozenci a kamarádi mohou být na přání rodičů a v souladu s možnostmi mateřské školy umístěny do jedné třídy.

Zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Respektují individuální potřeby dětí, podporují je nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si, seznamují je s jasnými pravidly a snaží se vytvářet kolektiv dobrých kamarádů, ve kterém jsou všichni rádi.

Nároky na děti jsou vždy přiměřené v rámci jejich možností. Učitelé nabízejí dětem pestrou nabídku vzdělávacích činností, které jsou pro děti tematicky blízké a využitelné v praxi. Děti nezatěžují a nevyvíjí na ně psychický nátlak. Dále podporují možnosti vlastní volby, zájem o činnost a nenásilnou formou vedou děti k jejímu dokončení.

Učitelé komunikují s dětmi otevřeně a vstřícně, převažuje pozitivní hodnocení a pochvala. Nezdravé soutěžení dětí nepodporujeme.

Děti jsou vedeny k samostatnosti, sebedůvěře, vzájemné toleranci, pomoci ostatním. Pod vedením učitelů se učí znát své hranice, dodržovat rituál, sdělit své prožitky, naslouchat, řešit klidně vzniklé problémy aj.

Děti se podílejí na vytváření jasných a srozumitelných třídních pravidlech chování. Jednotlivá pravidla jsou graficky znázorněna a ujednocena na všech třídách.

Základní pravidla tříd:

- Srdíčkové pravidlo = mám rád sebe i ostatní

- Kapičkové pravidlo = máme rádi čistotu
- Pusinkové pravidlo = mluvíme potichu a používáme hezká slova
- Šnečkové pravidlo = chodíme pomalu
- Hračkové pravidlo = společně udržujeme pořádek

V oblasti prevence sociálně patologických jevů jsou děti vychovávány a vedeny k celoživotnímu pozitivnímu přístupu k životu, k schopnosti spolupracovat s druhými, respektovat druhé. Dále k zodpovědnosti, plnění povinností a uplatňování svých práv, k fyzickému, duševnímu a sociálnímu zdraví a zodpovědnosti za něj a k citlivému vztahu k lidem a k přírodě (viz doplňující vzdělávací programy).

Záměr:

Budeme nadále pokračovat ve vytváření klidného a přátelského prostředí, ve kterém se budou děti cítit šťastně a spokojeně. Vzdělávací nabídku chceme každý školní rok obohacovat o nová témata (celoškolské projekty) a nabídku externích společností (divadelní představení, besedy). Povedeme denně děti k samostatnosti, k vnímání a vyjádření vlastních potřeb i potřeb ostatních. Budeme podporovat dětská přátelství, dětskou zvědavost, jedinečnost a upevňovat každodenní úkony - hygiena, stolování, bezpečné a zdvořilé chování v přirozených situacích.

Organizace a provoz školy

Režim dne je pružný a proměnný, umožňuje reagovat na měnící se okolnosti a individuální možnosti dětí. Děti mají prostor pro osobní potřeby a soukromí, mají dostatek příležitostí relaxovat v klidových koutcích třídy.

Učitelé upravují organizaci dne podle náročnosti a zájmu dětí o nabízené činnosti. Děti mají dostatek času pro spontánní aktivitu a její dokončení (hru mohou kdykoli přerušit a vrátit se k ní později). Je jim poskytován dostatečný prostor pro samostatné rozhodování, hravost a radost z objevování nového (vzdělávací koutky).

Učitelé uplatňují činnosti frontální, skupinové i individuální. Vyváženost spontánních a řízených aktivit je s ohledem na individuální tempo dětí zajištěna. Každodenně jsou zpravidla zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Adaptační režim je uzpůsoben požadavkům jednotlivých dětí ve spolupráci s rodiči (viz. Adaptační program mateřské školy). Rodiče mají možnost přivádět i odvádět své děti z MŠ dle svých potřeb (např. návštěva lékaře).

Materiální podmínky, které jsou potřebné pro realizaci plánovaných činností, jsou dostačující nebo se dle potřeb doplňují. Počet dětí na třídách není překračován. Spojování tříd je minimalizováno.

Záměr:

Nabídku činností budeme nadále přizpůsobovat aktuálním situacím a individuálním potřebám, zájmům dětí, tak aby měly dostatek času na vlastní prožitky. Chceme postupně (každý školní rok) inovovat podmínky pro realizaci plánovaných či dětmi samostatně volitelných činností (nové pomůcky, koutky aj.), které podporují nápaditost, tvořivost a dětskou fantazii.

Řízení mateřské školy

Všichni zaměstnanci mají své povinnosti, pravomoci a úkoly jasně vymezeny (např. pracovní náplň).

ŠVP PV byl zpracován ředitelem ve spolupráci s ostatními členy učitelského sboru.

Informační systém je využíván, a to jak uvnitř MŠ, tak navenek (nástěnky pro rodiče i zaměstnance, webové stránky mateřské školy, SMS, emailová komunikace, informační schůzky, konzultační odpoledne, zpravodaj pro rodiče, miniporady aj.).

Ředitel se snaží vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Respektuje každého zaměstnance, jeho schopnosti, potřeby. Podporuje týmového ducha pedagogického sboru. Zapojuje zaměstnance do řešení problémů, ponechává jim dostatek pravomocí, vytváří podmínky pro uspokojení jejich profesních a individuálních potřeb. Dle potřeby jsou zaměstnancům nabízeny konzultace prostřednictvím supervizora.

Pedagogické rady a provozní porady probíhají v přátelském duchu, nechybí diskuse, vzájemné předávání informací a poznatků z dění v MŠ, DVPP aj.

Pedagogická práce, její plánování a realizace, vychází z předchozí analýzy. Její kvalitu podporuje vnější i vnitřní zpětná vazba (např. dotazníkové šetření).

Kontrolní a evaluační činnosti se zaměřují na všechny stránky školy, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

MŠ spolupracuje s veřejností (zřizovatelem, zákonnými zástupci, základní školou aj.). Tato spolupráce vede nejen ke zkvalitnění materiálních podmínek školy, ale k zvýšení image mateřské školy.

Záměr:

Vedení školy se bude nadále snažit vytvářet prostředí vzájemné tolerance a důvěry. Zlepšovat vzájemnou komunikaci a předávání informací (vyšší frekvence miniporad, motivační pohovory) a zapojovat více zaměstnance do chodu MŠ (delegování). Dále bude zaměstnancům nabízet vzdělávání zaměřené na psychohygienu pedagoga, kolegiální vztahy v týmu aj. Do dvou let plánuje realizovat nový hodnotící systém (individuální pohovory) podporující osobnostní a pracovní kompetence zaměstnanců.

Personální a pedagogické zajištění

Všichni učitelé mají předepsanou odbornou kvalifikaci.

V kolektivu zaměstnanců panuje přátelská atmosféra. Zaměstnanci se navzájem podporují a respektují. Stabilitu kolektivu ovlivňují zpravidla pouze odchody na mateřskou dovolenou, do starobního důchodu nebo zdravotní důvody.

Každému novému zaměstnanci pomáháme co nejrychleji se adaptovat v novém prostředí. Začínajícímu učiteli je přidělen zkušený pedagog (uvádějící učitel), který dle předem schváleného adaptačního plánu pomáhá začínajícímu učiteli získat co nejrychleji potřebné

znalosti a zkušenosti pro práci s dětmi. Nově přijatým, mající potřebnou praxi, pomáhá s orientací v novém prostředí tzv. Zavádějící učitel (Metodické příručky MŠMT).

Chování, jednání a pracovní výsledky zaměstnanců mají profesionální úroveň.

Učitelé mají zájem o svůj odborný růst. Analyzují vlastní vzdělávací potřeby, vzdělávají se (vzdělávací centra) nebo sebevzdělávají (knihy, časopisy aj.). V roce 2013 zaměstnanci mateřské školy úspěšně ukončili projekt „Přátelská školka“ zaměřený na předcházení syndromu vyhoření, komunikaci vně i uvnitř školy aj. Na základě jeho úspěšného ukončení získala MŠ certifikované ocenění MŠMT „Přátelská školka“. V návaznosti na tento projekt se zaměstnanci aktivně účastní „Týmových supervizí“ zaměřených na vzájemnou komunikaci, spolupráci a seberozvoj.

Učitelé vnímají svou práci jako poslání. Jsou flexibilní. Jejich výchova a vzdělávání podporuje všestranný rozvoj svěřených dětí. Chovají se tak, aby se dítě v prostředí mateřské školy cítilo šťastně, spokojeně a bezpečně.

Služby učitelů jsou stanoveny tak, aby ve všech třídách bylo zpravidla zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů v rozsahu dvou a půl hodin (cca od 9:45 do 12:30 hod). Neúplné překrývání ovlivňují pouze legislativně stanovené úvazky ředitele a zástupce školy, případné nenaplnění kapacity MŠ. Dané překrývání podporuje optimální pedagogickou péči a bezpečnost dětí zpravidla při pobytu venku, při stravování dětí a přípravě na odpočinek. Paní učitelky se více zaměřují na individuální přístup a jsou si nápomocny ve vytváření bezpečného prostředí školy.

Mateřská škola od 1. 10. 2016 využívá finanční prostředky z dotačního programu OP VVV + MŠMT – Šablony pro MŠ a ZŠ I, II, které posílily personál MŠ o pracovní pozici chůva a od roku 2022 školní asistent. Čerpání dotace umožňuje také další vzdělávání učitelů v oblasti vzdělávání dvouletých dětí, inkluze a primární logopedické prevence, psychohygieny aj. Programy podporují též spolupráci s rodiči.

Záměr:

Vedení školy bude maximálně podporovat týmovou spolupráci, respektovat profesní potřeby všech zaměstnanců a vést je ke sdílení stejných hodnot při výchově a vzdělávání dětí. V souladu s finančními možnostmi školy bude zajišťovat další vzdělávání zaměstnanců. Nadále chce posilovat personální oblast mateřské školy čerpáním finančních prostředků z dotačního programu MŠMT (Šablony pro MŠ a ZŠ II a III aj.).

Spolupráce s rodiči

Rodiče vnímáme jako partnery při výchově dětí.

Při každodenním styku s rodiči se snažíme budovat mezi námi vzájemnou důvěru, respekt, porozumění. Naslouchat jejím přáním a předávat jim základní a objektivní informace o škole a pokroku jejich dětí.

Komunikace s rodiči probíhá ze strany školy vždy v přátelském duchu s cílem najít shodu, konkrétní návrh či přijatelná řešení.

Podporujeme účast rodičů na dění v mateřské škole. Rodiče se mohou spolupodílet svými návrhy nebo aktivní pomocí zpravidla ve všech oblastech MŠ.

Nabízíme adaptační program pro nově příchozí děti, kdy je samozřejmostí přítomnost rodičů v mateřské škole. Po jeho ukončení mohou i nadále, dle svého zájmu, vstupovat do her svých dětí.

Poskytujeme také pravidelný informační a poradenský servis prostřednictvím webových stránek MŠ, nástěnek, novinových článků, informačních popř. konzultačních schůzek aj. Rodiče mohou s učiteli nebo s vedením školy kdykoliv konzultovat otázky soukromého i výchovně vzdělávacího charakteru.

V rámci čerpání finančních prostředků z dotačních programů organizujeme pro rodiče odborně tematická setkávání, přednášky, workshopy.

Pořádáme Den otevřených dveří, umožňujeme rodičům účast na většině akcí organizovaných mateřskou školou (vánoční besídka, Karnevalové veselí, Zábavné odpoledne aj.). Pravidelná „Tvořeníčka“ nabízí dětem a rodičům strávit v prostředí mateřské školy společné odpoledne obohacené o hry a výrobu netradičních výtvorů.

Všichni zaměstnanci chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost.

Záměr:

Spolupráci s rodiči budeme i nadále prohlubovat. Svým přístupem i prací chceme přispívat k tomu, aby se, stejně jako děti, cítily v mateřské škole šťastně a spokojeně. Důvěřovali nám a vnímali nás jako partery při výchově a vzdělávání jejich dětí. Chceme také každý školní rok nabízet rodičům nové podněty, dovednosti a inspiraci při výchově jejich dětí (přednášky, konzultace, informační schůzky, individuální konzultace aj.) a získávat je k tomu, aby nabídli svůj čas a schopnosti mateřské škole.

Spolupráce s veřejností

Spolupráce s PPP, SPC Svítání a Lentilkou (Dětské rehabilitační centrum Pardubice)

Pomoc při vzdělávání a výchově dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (konzultace, návštěvy odborníků v MŠ aj.).

Spolupráce se ZŠ

Návštěva 1. tříd, vzájemná účast na společných akcích (karneval, divadelní představení, veřejná vystoupení aj.) půjčení prostorů či pomůcek pro výchovně vzdělávací činnosti (sportovní týden, kroužky, kulisy aj.), konzultace nad výchovně vzdělávacími problémy dětí.

Spolupráce s pediatrem

Individuálně dle potřeby (nástupy do MŠ, nemocnost, odklady školní docházky).

Spolupráce s MÚ Sezemice

Průběžně dle potřeby. Spolupráce při haváriích, opravách, při úpravě školní zahrady, při tvorbě rozpočtu na příští rok, při přípravě akcí pořádaných mateřskou školou (rozloučení předškolních dětí s mateřskou školou aj.).

Spolupráce s knihovnou

Návštěva dětí v knihovně, seznámení s organizací půjčování, přiblížení knih dětem formou maňáskových scének, četbou úryvků, besedou.

Spolupráce s policií (Městská policie Sezemice, Policie ČR)

Návštěva dopravního hřiště v Pardubicích, návštěva policie v MŠ, seznámení s prací policie formou besedy, ukázky policejních dopravních prostředků, poučení o bezpečnosti.

Spolupráce se Spolkem Hasiči Sezemice

Návštěva hasičské zbrojnice v Sezemících, ukázka techniky na dětských akcích (Den dětí aj.), besedy, poučení o bezpečnosti.

Spolupráce se seniory

Návštěva místního penzionu, vánoční vystoupení dětí pro seniory, výroba dáreků aj.

Spolupráce se zahrádkáři

Aktivní účast na výstavách (dětské výrobky)

Spolupráce s Dětským centrem Veská

Cílem spolupráce mateřské školy a DC Veská je podpora rodiny, ohrožených dětí a rodin v krizové situaci.

Zpravidla jde o krátkodobou deinstitucionalizaci dětí 3 – 6 letých umístěných DC Veská:

- a) na žádost OSPODu
- b) z rozhodnutí soudu
- c) na dohodu se zákonným zástupcem

Mateřská škola umožňuje těmto dětem žít v komunitě běžným způsobem života, podporuje jejich sociální začleňování v souladu s jejich individuálními potřebami. Nenásilnou formou rozvíjí jejich dovednosti a znalosti. Rodičům nabízí odbornou pomoc zaměřenou na výchovu a vzdělávání předškolních dětí.

Dítě je do mateřské školy přijímáno v průběhu školního roku na žádost DC Veská a to vždy v souladu s volnou kapacitou mateřské školy. Je zařazováno do tříd s dětmi podobného věku.

Kroky adaptace dětí s DC Veská

1. seznámení s prostředím a organizací dne
2. seznámení s dětmi a zaměstnanci školy
3. začlenění do kolektivu (máme nového kamaráda)
4. zapojení do běžných činností dne
5. počáteční diagnostika dítěte (základní znalosti a dovednosti)
6. výchova a vzdělávání podporující dostatečnou vývojovou a sociální zralost dítěte individuální nebo skupinovou formou.

Záměr:

Plánujeme pokračovat ve spolupráci s dosavadními partnery a hledat partnery nové, kteří by nám byli oporou při řešení závažných problémů, obohacovali vzdělávací nabídku a podporovali dobré jméno mateřské školy.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Děti se SVP jsou v mateřské škole vzdělávány v souladu s platnou legislativou - vyhláška č. 27/2016 Sb., Školním vzdělávacím programem MŠ a vnitřním předpisem mateřské školy MŠS 245/16 v platném znění.

Děti se SVP vnímáme a akceptujeme jako jedince, kteří pro naplnění svých vzdělávacích možností a k uplatnění a užívání svých práv ve společenství potřebují poskytnout podpůrná opatření. Jedná se o soubor opatření, která zpravidla vedou k úpravě vzdělávacího a výchovného procesu, prostředí školy, personální podpory, ale také vyžadují změnu ve vnímání a přístupu všech zaměstnanců školy. Podpůrná opatření zajišťuje mateřská škola sama nebo na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a stupně podpůrného opatření. Jedná se např. o nákup pomůcek nebo personální podporu = pedagogický asistent.

Vzhledem k vnějšímu i vnitřnímu charakteru jednotlivých budov (schodiště) jsme schopni umístit dítě s těžkou tělesnou vadou pouze do dvou tříd (Motýlci, Včelíčky). V létě 2019 byla provedena rekonstrukce umývárny Motýlků, která díky prostorové úpravě umožňuje vjezd tzv. vozíčků. V případě přijetí těchto dětí by přesto muselo dojít ve spolupráci se zřizovatelem k dalším stavebním úpravám interiéru (bezbariérové prvky). Mateřská škola též nedisponuje prostředím pro děti s vážnými sluchovými či komunikačními problémy.

Pro děti s podpůrným opatřením č. 1 (bez doporučení ŠPZ) postupně pořizujeme vhodné pomůcky a upravujeme prostředí školy. Od 1.9.2018 využíváme pro podporu komunikačních dovedností tzv. Povídálka – individuální aktivity pod vedením logopedických asistentek - který je realizován v místě bývalé sborovny MŠ, vybaveném vhodnými pomůckami. Zařazujeme ortopedickou a pleoptickou terapii, rozvíjíme hrubou i jemnou motoriku aj.

Učitelé respektují individuální potřeby dětí se SVP a snaží se vytvářet klidnou a přátelskou atmosféru, tak aby se tyto děti cítily v MŠ šťastně a bezpečně. Přizpůsobení podmínek pro jejich vzdělávání souvisí a mírou potřeb daného dítěte (uzpůsobení délky a náročnosti aktivit, odpočinku, denního řádu aj.). Učitelé využívají tvořivý přístup, přizpůsobují obsah, metody, formy vzdělávání a řízení výchovně-vzdělávacího procesu skupině dětí anebo jednotlivci tak, aby byl vzdělávací proces co nejefektivnější a plnil stanovená podpůrná opatření. V dané oblasti se snažíme stále vzdělávat a získávat aktuální informace a znalosti.

Koordinátorem vzdělávání dětí se SVP je paní učitelka Veronika Benová DiS., která úzce spolupracuje s ředitelkou školy.

Mateřská škola samostatně vypracovává Plán pedagogické podpory obsahující cíle podpory a způsob plnění a hodnocení, vedoucí k dosažení individuálních potřeb dítěte a Individuální vzdělávací plán na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce. Jednotlivé plány jsou pravidelně hodnoceny a výsledky konzultovány s koordinátorem a zákonnými zástupci.

Mateřská škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci a školským poradenským zařízením. V případě potřeby probíhají konzultace s dalšími odborníky.

Záměr:

Chceme vyvářet co nejkvalitnější prostředí podporující děti se SVP. Ve spolupráci se zřizovatelem bychom rádi v průběhu dalších let pokračovali v modernizaci všech budov. Učitelé se budou zaměřovat (dle aktuální potřeby dětí se SVP) na získání dostatečných znalostí a zkušenosti v této oblasti prostřednictvím dalšího vzdělávání. Dále chceme zlepšit spolupráci s odborníky, vyhledávat kvalifikované pedagogické asistenty a posilovat důvěru mezi dětmi se SVP, rodiči a zaměstnanci školy.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Mateřská škola poskytuje dětem (cizincům) s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou podporu již od samotného nástupu do MŠ. Jedná se o jazykovou přípravu umožňující plynulý přechod do základního vzdělávání. Jazyková podpora je zařazena do běžných denních činností, při kterých dochází ke kontaktu dětí mezi sebou a kontaktu s učiteli. Jednotlivé kroky této podpory vycházejí z individuálních potřeb dětí, podpůrných metodických materiálů a jsou zpracovány v PLPP.

Nový systém jazykové přípravy je pak určitou nadstavbou a větším zacílením především na vzdělávání cizinců v povinném předškolním vzdělávání. V případě přijetí 4 i více dětí cizinců v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu těchto dětí. Cílem této přípravy je, aby tyto děti získaly jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní bezproblémové zapojení se do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Vzdělávání v českém jazyce je zajištěno kmenovými učiteli mateřské školy. Jazyková podpora je rozdělena do 2 nebo více bloků v průběhu týdne a probíhá především v dopoledních hodinách v tzv. Povídkoví (místnost uzpůsobena pro podporu jazykových dovedností). Didaktické postupy jsou nastaveny s ohledem na věk a možnosti dětí tak, aby pro ně nebyly příliš zatěžující (viz metodický postup MŠ).

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte lze zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud by nedošlo ke snížení kvality jazykové přípravy.

Podpůrným metodickým materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, které lze využívat ať již v rámci jazykové přípravy v povinném předškolním vzdělávání, tak i při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Záměr:

Učitelé se budou zaměřovat na získání dostatečných znalostí a zkušenosti v této oblasti prostřednictvím dalšího vzdělávání. Nezbytná bude modernizace didaktických pomůcek a učitelské knihovny. Nezbytné bude také získat podporu zákonných zástupců při vzdělávání jejich dětí (informační systém).

Podmínky pro rozvoj nadaných dětí

MŠ podporuje potenciál nadaných (intelektové kompetence) a talentovaných (mimointelektové specifické kompetence) dětí v rámci integrace v kolektivu. Vyhledávání těchto dětí probíhá pomocí každodenního pozorování dítěte, poskytnutí prostoru pro předvedení svých výtvorů a projevení svých názorů. U dětí nadaných má poskytnutí tohoto prostoru specifitější význam, protože se může stát přímo cíleným prostředkem a pozitivně ovlivňujícím vývoj osobnosti nadaného dítěte v sociální a emocionální oblasti.

V zájmu plného rozvoje potenciálu dítěte se mateřská škola snaží v souladu se svými možnostmi vytvářet prostředí, respektující individualitu a odlišnou osobnost dítěte. Nabízí dítěti příležitosti objevovat a vyzkoušet si to, pro co má předpoklady (nákup pomůcek, didaktického materiálu, nabídka netradičních aktivit aj.).

V návaznosti na výsledek pozorování učitelé zpracovávají Plán pedagogické podpory nebo na základě doporučení školského poradenského zařízení Individuální vzdělávací plán, který umožňuje dítěti naplno rozvíjet své nadání či talent.

Učitelé vyhodnocují pokroky dítěte a poskytují rodičům zpětnou vazbu, spolupracují a sdělují pokroky specifickým pracovištím (PPP, SPC).

Pro zkvalitnění podmínek výchovy a vzdělávání nadaných dětí je prohlubována informovanost učitelů o této problematice, a to prostřednictvím sebevzdělávání učitelů, nákupem další odborné literatury nebo pomůcek.

Záměr:

Chceme vyvářet co nejkvalitnější prostředí podporující nadané děti a umožnit učitelům získat dostatečné znalosti a zkušenosti v této oblasti prostřednictvím dalšího vzdělávání. Dále chceme zlepšit spolupráci s odborníky, motivovat a podporovat rodiče nadaných dětí k jejich dalšímu rozvoji.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Děti mladší tří let jsou zpravidla umístěny na detašovaná pracoviště do tzv. homogenních tříd (třídy se stejným věkovým složením).

Vybavení těchto tříd je bezpečné, je zde vhodný nábytek, dostatek bezpečných a kvalitních hraček a pomůcek. Třídy jsou zpravidla prostorné. Pouze třída Myšek je menší. Děti z této třídy mohou využívat pro hru (dle domluvy s učiteli) třídu v sousedství – třídu Koťátek.

Na školních zahradách je využíváno pouze odpovídající zahradní vybavení.

Šatny v současné době neobsahují dostatek prostoru pro ukládání hygienických potřeb, lze je využívat pouze pro odkládání denního oblečení a uskladnění náhradního oblečení.

Hygienické zázemí je nedostačující, chybí přebalovací pulty, nábytek na uskladnění a odkládání použitých plen. Všechny umývárny mají sprchové kouty, dostatek umyvadel, toaletních mís a bezpečnostní stupínky nebo WC prkénka.

Dětem je nabízen individuálně přizpůsobený adaptační program a dostatek času na všechny aktivity (viz Provozní řád mateřské školy).

V každé z těchto tříd pracují paní učitelky na plný úvazek a dle možností MŠ se překrývají. Do třídy s nejmladšími dětmi - Včeličky (děti, které dosáhnou tří let v druhé polovině školního roku) byl zařazen školní asistent (Šablony - dotační program MŠMT). Školní asistent spolupracuje s paní učitelkami, pomáhá dětem především při sebeobsluze, stravování, osobní hygieně aj. O tuto výraznou personální pomoc budeme žádat i v následujících letech.

Učitelé poskytují spíše výchovně vzdělávací a pečující činnost (Plán vzdělávání 2 -3 letých dětí). Respektují vývojové potřeby dvouletých dětí a v souladu s nimi upravují vzdělávací i organizační podmínky, vytvářejí bezpečné, přátelské a podnětné prostředí, spolupracují s rodinou. Vzdělávají se v dané problematice.

Záměr:

V souladu s platnou legislativou a ve spolupráci se zřizovatelem bychom chtěli v průběhu dalších let zajistit bezpečný a bezproblémový nástup netříletých letých dětí do mateřské školy. Všem zaměstnancům bychom chtěli umožnit získat dostatečné znalosti a zkušenosti v této oblasti prostřednictvím dalšího vzdělávání. Rádi bychom využívali všechny možné finanční zdroje umožňující posílit personální oblast a zajisti tak optimální vzdělávání a výchovu těchto dětí.

ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Uspořádání tříd

Hlavní budova

SLUNÍČKA: 25 dětí - věková kategorie 4-6 let

BERUŠKY: 25 dětí - věková kategorie 4-6 let

ŽABIČKY: 25 dětí - věková kategorie 4-6 let

Školička

MOTÝLCI: 25 dětí - věková kategorie 4-6 let

Penzion

KUŘÁTKA: 20 dětí – věková kategorie 3-5 let

Hřiště

KOŽÁTKA: 23 dětí – věková kategorie 3- 5 let

MYŠKY: 20 dětí – věková kategorie. 3- 4 let

U hasičů

VČELIČKY: 25 dětí – věková kategorie 2 -3 let

Choteč

MEDVÍDCI: 25 dětí - věková kategorie 2 -5 let

V každé třídě pracují nejméně dvě paní učitelky, které se zpravidla vzájemně překrývají minimálně dvě a půl hodiny denně. Jedná se zejména o tyto činnosti:

- Příprava na pobyt venku (např. oblékání dětí)
- Pobyt venku (bezpečnost dětí, tematické vycházky aj.)
- Příprava na oběd (hygienické návyky)
- Stolování (sebeobsluha)
- Příprava na odpočinek (klidný průběh)
- Výjezdy z mateřské školy (organizace, bezpečnost)

- Spolupráce při individuální a skupinové práci s dětmi (např. práce s dětmi se SVP, OŠD aj.)

Charakteristika tříd:

BERUŠKY, MOTÝLCI, ŽABIČKY, SLUNÍČKA

- třídy pro nejstarší děti
- zaměřujeme se na upevňování získaných poznatků, návyků a dovedností, na přípravu pro vstup do základní školy. Vedeme děti k samostatnému rozhodování, respektování pravidel a rituálů, trpělivosti, radosti z dokončeného úkolu. Podporujeme chuť dozvídat se něco nového, kamarádství, ohleduplnosti a ochotě pomáhat.

KOŤÁTKA, KUŘÁTKA,

- třídy pro děti mající zpravidla za sebou jeden rok docházky do mateřské školy
- upevňujeme a zdokonalujeme získané dovednosti, poznatky a návyky. Podporujeme přátelství, samostatnost, sebevědomí, přirozený zájem o nové věci a zážitky, respektování známých i nových pravidel.

MYŠKY, VČELIČKY

- třídy pro nově přijaté děti
- zaměřujeme se na klidný vstup dětí do mateřské školy – adaptaci dětí. Podporujeme citovou samostatnost, komunikaci, pomáháme navazovat kamarádké vztahy, seznamujeme je s pravidly společenského soužití (ohleduplnost, pomoc druhým aj.). Rozvíjíme základní dovednosti, návyky a poznatky.

MEDVÍDCI

- pro děti nově přijaté i děti docházející déle do mateřské školy
- rozvíjíme a upevňujeme základní poznatky, dovednosti a návyky. Vytváříme společná pravidla soužití, vedeme děti k jejich dodržování (pomoc, ohleduplnost), respektujeme potřeby jednotlivé věkové kategorie dětí a uzpůsobujeme k tomu všechny výchovně vzdělávací činnosti a organizaci dne.

Věkové složení tříd se může změnit dle počtu a věku přijatých dětí a počtu volných míst v jednotlivých třídách – odchod dětí do ZŠ. Počet zapsaných dětí na jednotlivých třídách může být ovlivněno přijetím dětí s přiznaným podpůrným opatřením, které dle zákona vyžaduje snížení počtu dětí ve třídě nebo přijetím netříletého dítěte („Vyhláška o předškolním vzdělávání snižuje o 2 děti za každé dítě mladší 3 let“).

Režim dne (viz Provozní řád)

6.15 – 8.30 hodin - Hry

- příchod dětí, hry a činnosti dle zájmu dětí, individuální práce, spontánní i řízené pohybové aktivity, zaměřené i spontánní didaktické činnosti, komunitní kruh.

8.30 – 8.45 hodin - Zdravotně pohybové cvičení (ZPC)

- rozvoj pohybového aparátu dětí prostřednictvím hudebně pohybové hry, taneční průpravy, hry na podporu koordinace a orientace v prostoru, cvičením s náčiním či s nářadím aj.

8.45 – 9.00 hodin - Svačina

- podpora hygienických, sebeobslužných návyků a sociálních i kulturních zkušeností - mytí rukou, samostatná příprava svačiny (např. samostatné mazání chlebů), společné stolování.

9.00 – 9.30 hodin - Řízené činnosti

- didakticky cílené činnosti – hudební, výtvarné, pracovní, taneční, sportovní, smyslové, dramatické, estetické, etické, environmentální. Činnosti jsou uzpůsobeny věkovým a vývojovým potřebám dětí.

9.30 – 11.30 hodin - Pobyt venku

- tematické vycházky nebo spontánní pohyb a volná hra na školní zahradě. Délka pobytu se řídí momentální situací počasí. Za nepříznivých podmínek je pobyt krácen nebo vynechán (silný vítr, déšť, sněžení, silný mráz), dětem jsou nabídnuty náhradní činnosti ve třídě.

11.30 – 12.00 hodin - Oběd

- podpora hygienických, sebeobslužných návyků a sociálních či kulturních zkušeností - mytí rukou, samostatná příprava prostírání, přinášení i odnášení nádobí, společné stolování. V souladu s věkem používají děti lžičky nebo celý příbor.

12:00 – 12:30 hod literární nebo hudební relaxační chvílka

12.30 – 14.15 hodin - Odpočinek a spánek

- společný odpočinek dětí při čtení nebo reprodukcí pohádek. Odpočinek je postupně zkracován dle individuálních potřeb či věku dětí. Dětem jsou nabízeny klidové aktivity na lůžku (prohlížení knih) nebo ve třídě (tiché hry).

14.15 – 14.30 hodin - Odpolední svačina

- podpora hygienických, sebeobslužných návyků - mytí rukou, samostatná příprava svačiny, postupné stolování.

14.30 – 16.45 hodin - Odpolední činnosti

- odpolední volné hry a činnosti, individuální práce s dětmi, nadstandardní aktivity, doba určená pro přebírání dětí zákonnými zástupci.

Individuální vzdělávání dítěte

Pokud zákonný zástupce zvolí jiný způsob povinného předškolního vzdělávání svého dítěte, musí tuto skutečnost nahlásit formou podání žádosti (§ 34 odst. 3, školský zákon) řediteli školy. Zahájením individuálního vzdělávání se zákonný zástupce musí řídit platnou legislativou (školský zákon) a Školním řádem mateřské školy a zajistit vzdělávání svého dítěte tak, aby bylo v souladu s RVP PV, ŠVP mateřské školy nebo dle další doporučené odborné literatury.

Individuální vzdělávání by mělo probíhat tak, aby v rozsahu svých osobních možností získalo dítě přiměřenou samostatnost v oblasti fyzické, psychické i sociální, a aby dosáhlo základů kompetencí důležitých pro jeho další rozvoj, učení a vzdělávání.

Pro posouzení úrovně očekávaných výstupů dítěte se musí zákonný zástupce spolu s dítětem dostavit v určeném termínu do mateřské školy a přinést s sebou k posouzení výkresy nebo vystřihovánky dítěte, seznam naučených básní a písní. Samotné „ověřování dítěte“ spočívá v činnostech, jako je například přednes básně, písně, kresba jednoduchého obrázku, dokreslování, vypracování testu (labyrint, spojování, přiřazování, vybírání, třídění, určování počtu, porovnávání, hledání rozdílů apod.), práce s obrázky (třídění, kategorizace, popis, vybírání podle znaků, zapamatování, orientace v ploše, v prostoru apod.), vyprávění příběhu (i podle obrázků) aj.

V případě nesplnění daných povinností – nedostavení se v určeném termínu k ověření úrovně očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech RVP PV - bude individuální vzdělávání ukončeno (viz Školní řád mateřské školy).

VI.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Úkolem předškolního vzdělávání je:

- doplňovat rodinnou výchovu,
- obohacovat denní program dítěte,
- poskytovat mu odbornou péči,
- zajistit podněty k jeho aktivnímu rozvoji a učení,
- usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu.

V naší mateřské škole uskutečňujeme vzdělávání ve všech činnostech, které se v průběhu dne vyskytnou. Snažíme se vytvářet vhodné prostředí, v němž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně a které mu zajišťuje projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Využíváme odpovídající metody a formy práce.

- prožitkové a kooperativní učení a činnosti – je založeno na zážitcích dítěte, podporuje zvědavost, potřebu objevovat, radost z učení aj.
- situační učení – využívá situace, praktické ukázky aj.
- spontánní sociální učení – přirozená nápodoba, vzory chování aj.
- projektové vzdělávání – důraz je kladen na praktické zkušenosti, prožitek, objevování, vlastní iniciativu a aktivitu

V předškolním vzdělávání uplatňujeme aktivity spontánní i řízené, práci ve skupině i individuální a omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Zvyšujeme ve všech činnostech prvky hry a tvořivosti, respektujeme hlavní potřebu dětí a tou je **přirozená hra**. Dětem je též nabízena hra v různých podobách (námětová, dramatická, pohybová, hudební, psychomotorická aj.).

Pracujeme se čtyřmi cílovými kategoriemi, vycházejícími z Rámcového vzdělávacího programu (které jsou součástí našeho Školního vzdělávacího programu) a postupně je rozpracováváme v Třídním vzdělávacím programu a plníme během celého školního roku.

Jsou to:

- **rámcové cíle** – univerzální, přirozené a všudypřítomné
 1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
 2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

▪ **dílčí cíle** - řízené činnosti – v oblastech:

1. Dítě a jeho tělo – hrajeme si a cvičíme, hrajeme si a pracujeme, poznáváme, co prospívá našemu tělu a zdraví

2. Dítě a jeho psychika – hrajeme si a mluvíme, hrajeme si a počítáme

3. Dítě a ten druhý – hrajeme si s kamarády a máme se rádi

4. Dítě a společnost – hrajeme si a kreslíme, malujeme a výtvarně tvoříme, tančíme, hrajeme si s literárními texty.

5. Dítě a svět - hrajeme si a objevujeme svět kolem nás

▪ **očekávané a konkretizované výstupy** - „výsledek“ plnění jednotlivých dílčích cílů

▪ **klíčové kompetence** – soubor vědomostí, dovedností a postojů = výsledek předškolního vzdělávání – spontánní činnosti

1. Kompetence k učení – děti dostávají aktivity typu pokus a omyl, aktivně se zapojují do námětových a didaktických her, experimentují, pracují s návodem pro stavbu z konstruktivních stavebnic, pracují s různými encyklopediemi, puzzle atd.

2. Kompetence k řešení problémů – děti aktivně reagují na situace (např. vylité mléko), mají prostor k samostatnému řešení situace, provádějí pokusy s různými materiály, mají k dispozici pracovní a metodické listy, které samostatně řeší.

3. Kompetence komunikativní – děti popisují obrázky, sdělují zážitky z prožitého víkendu, dodržují pravidla chování (poděkování prosba aj.), pantomima, dramatizace, vyjádření svých pocitů.

4. Kompetence sociální a personální – seznámení se, adaptace, možnost hodnotit svou práci.

5. Kompetence činnostní a občanské – děti se podílejí na oslavě narozenin, na tvorbě pravidel ve třídě, umí projevit své potřeby, přání (jdu se napít, chci tolik jídla aj.), práva a povinnosti.

Jednotlivé kompetence, dílčí cíle a očekávané výstupy jsme zařadili do vzdělávacích bloků – **barevných košíků**, které jsou inspirovány prostředím, ve kterém dítě žije. Při jejich plnění volíme vhodné činnosti a respektujeme možná rizika, která jsou též součástí jednotlivých okruhů. Hlavní motivační prostředek - **pohádku**, využíváme ve všech formách vzdělávání. Vybíráme ji podle věku dítěte, ročního období aj. Hrou a tvořivostí, plníme jednotlivé rámcové i dílčí cíle a směřujeme k dosažení klíčových kompetencí.

A proč pohádka?

Pohádka umí pohladit dětskou duši a je branou do dětské fantazie.

Pohádka, jako výchovný prostředek, je pro děti předškolního věku velice vhodná, přirozená a zábavná. Podněcuje zvědavost a díky ní se děti dostávají do světa, ve kterém se snadným způsobem něco dozví, naučí. Poznají, že dobro vždy zvítězí nad zlem, což je uklidní a dodá jim odvalu řešit různé problémy a situace.

V pohádce se děti mohou uvolnit z pravidel dnešního světa, což podporuje jejich zdravý vývoj. Učí se základní společenské zákonitosti (být pravdomluvný, pracovitý aj.), pohádka rozvíjí rozumové schopnosti, slovní zásobu, vyjadřování, ale také cit a charakter.

A proč pohádkový koš?

Protože spojení těchto slov vyjadřuje mnoho dobrého.

K- krása	P- píle	P- poznání
O- ohleduplnost	L- laskavost	O- odvaha
Š- šikovnost	N- nápaditost	H- hra
	Ý- improvizace	Á – aktivita
		D- dramtizace
		E- empatie
		K- kamarádství

Náš ŠVP jsme doplnili:

- 1) Výchovně vzdělávacími programy, které jsou využívány průběžně po celý školní rok
 - ✚ Prevence sociálně patologických jevů
 - ✚ Prevence proti úrazům
 - ✚ Ekologický program aj.
- 2) Krátkodobými školními projekty, které nejen obohacují a rozšiřují vzdělávací nabídku, ale společnými aktivitami a nevšedními zážitky všech tříd, stmelují dětský i pracovní kolektiv mateřské školy.
 - ✚ Vesmír
 - ✚ Cesta kolem světa
 - ✚ Zdravá výživa
 - ✚ Večerníček aj. (viz příloha č.1)

3) Doplňujícími aktivitami

„Tvořeníčko“

Jedná se o dobrovolnou aktivitu pro děti a jejich rodiče, která probíhá v odpoledních hodinách v areálu mateřské školy. Cílem odborně tematického setkávání je seznámit děti a rodiče s netradičními výtvarnými technikami (odpadový materiál, korálky, koláže aj.) a podpořit vzájemnou spolupráci mezi rodinou a mateřskou školou.

„Povídálek“

Jedná se doplňující vzdělávací aktivitu vedenou paní učitelkami (logopedické asistentky), která se zaměřuje na odstranění drobných řečových vad u dětí, vybraných na základě profesní depistáže. Povídky má za cíl podporovat a rozvíjet řečové a jazykové dovednosti receptivní (vnímání, naslouchání, porozumění) a produktivní (výslovnosti, vytváření mluveného projevu, vyjadřování).

Trvale uskutečňované akce školy:

- Kulturní akce – divadelní představení
- Mikulášská besídka
- Vánoční besídka
- Karnevalové veselí
- Den dětí
- Sportovní soutěže
- Rozloučení s dětmi odcházejícími do ZŠ
- Polodenní výlety do přírody
- Celodenní výlety
- Spaní v mateřské škole
- Den otevřených dveří
- Projektové dny
- Přednášky, besedy
- Nadstandardní aktivity („kroužky“)
- Účast na soutěžích a výstavách

Vzdělávání dětí se speciální vzdělávacími potřebami

Dětem se SVP (dětmi se zdravotním postižením, dlouhodobě nemocné, nadané, z nepodnětného sociálního zařízení aj.) jsou poskytována bezplatně podpůrná opatření (pomůcky, pedagogický asistent aj.). Stupeň podpůrného opatření je ovlivněn identifikací a specifikací vzdělávací potřeby.

Podpůrná opatření (PO) 1. stupně jsou zpravidla identifikována učiteli MŠ. Jde o mírné obtíže a preventivní opatření. Učitel zpracovává Plán pedagogické podpory (PLPP) obsahující popis obtíží, stanovení cílů a způsob jejich naplňování. S PLPP jsou seznámeni zákonní zástupci. Učitel plán průběžně vyhodnocuje. V případě výraznějších obtíží je doporučeno zákonným zástupcům zažádat o vyšetření ve školském poradenském zařízení (ŠPZ), které může stanovit vyšší stupeň PO.

Podpůrná opatření 2. až 5. stupně jsou realizována mateřskou školou na základě doporučení ŠPZ. Škola zpracovává Individuální vzdělávací plán (IVP) obsahující např. metody vzdělávání, organizaci vzdělávání, způsob ověření vědomostí a dovedností dítěte a zajistí ostatní doporučení vedoucí k plnému uspokojení potřeb dítěte. Vše je projednáno se zákonnými zástupci dítěte, konzultováno a vyhodnocováno ve spolupráci ŠPZ.

Obsah a záměr PLPP a IVP vždy respektuje individuální možnosti a potřeby dětí. Učitelé vše konzultují s ředitelem a koordinátorem školy, případně se ŠPZ. Ostatní učitelé jsou s plány seznámeni na pedagogických radách.

Vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dítěti-cizinci je nabízena jazyková podpora kmenovými učiteli již od samotného vstupu do MŠ. V souladu s úrovní jazykových dovedností dítěte je sestavena individuální jazyková podpora (PLPP), která obsahuje vhodné způsoby práce v souladu s metodikou podporou. Děti jsou nenáročnou formou zapojovány do běžných činností, komunikace s dětmi a dospělými. Učitelé využívají individuální i skupinové aktivity, pomůcky směřují k dosažení zvoleného cíle a potřebných kompetencí. Dodržují zásady práce s dítětem s OMJ.

Pokud dochází do MŠ 4 a více dětí cizinců v povinném předškolním vzdělávání, je vytvořena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou podporu, která je realizována v MŠ učiteli a rozdělena v průběhu týdne do 2 nebo více bloků. Jednotlivé bloky probíhají v dopoledních hodinách a jsou členěny do jednotlivých témat, které vedou ke snazší integraci dítěte. Jejich cílem je zvládnout poslech, mluvení a sociokulturní kompetence pro úspěšný vstup do základní školy.

Učitelé pravidelně hodnotí pokroky dětí, zvolené metody a činnosti. Komunikují dle možností se zákonnými zástupci, případně s odborníky. Ke své práci využívají vhodné metodické materiály a pomůcky.

Vzdělávání nadaných dětí

Nadané děti jsou tzv. „národním bohatstvím“ a mateřská škola, dle svých možností, podporuje a umožňuje těmto dětem dosáhnout plného rozvoje.

Pokud učitel identifikuje a specifikuje nadání nebo talent dítěte, zaměří se ihned na podporu rozvoje dané oblasti, ve které dítě vyniká. Zpracuje Plán pedagogické podpory (PLPP) obsahující popis nadání, cíle podporující rozvoj nadání, nabídku činností (pomůcky, soutěže) a způsob vyhodnocení daného plánu. Plán vždy projedná s ředitelem školy, koordinátorem a zákonným zástupcem dítěte.

V případě výrazného projevu nadání nebo talentu, bude zákonnému zástupci doporučeno vyšetření ve specifickém školním poradenském zařízení (ŠPZ). Pokud školské zařízení definuje nadání jako mimořádné a doporučí vypracování Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), postupuje učitel při jeho tvorbě vždy dle instrukcí ŠPZ a ve spolupráci s rodiči. IVP je vyhodnocen ŠPZ ve spolupráci s mateřskou školou.

Při rozvíjení nadání nebo talentu učitel pečuje o specifické potřeby těchto dětí, respektuje jejich individualitu, důvěřuje jim, vede je k samostatnosti, dostatečně je motivuje a chválí, podporuje jejich začlenění do kolektivu, nabízí mu netradiční metody, pomůcky. Pravidelně provádí evaluaci povinné dokumentace a autoevaluaci své práce.

Vzdělávání dětí s odkladem školní docházky

Dětem s odkladem školní docházky je věnována zvýšená pozornost, paní učitelky na jednotlivých třídách zpracovávají dle vyjádření ŠPZ Plán pedagogické podpory nebo Plán osobního rozvoje. Hodnotí a zaznamenávají pokroky těchto dětí a o těchto pokrocích informují rodiče (k hodnocení a předávání informací využíváme nový diagnostický nástroj iSophi).

Odklad školní docházky umožňuje dítěti dozrát, zvýšit jeho odolnost, získat nové zkušenosti a snadněji zvládnout požadavky základního vzdělávání.

Vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Obsah vzdělávání ŠVP mateřské školy je vhodný i pro děti od dvou do tří let. Přesto mateřská škola respektuje vývojové potřeby těchto dětí a učitelé upravují vzdělávací podmínky, tak aby podporovali nenásilnou formou jejich aktivitu, zvědavost, snahu objevovat, a nedocházelo k přetěžování jejich fyzické a psychické stránky (Plán vzdělávání 2-3 letých dětí).

Zaměřujeme se na vytváření optimálních podmínek pro adaptaci na prostředí mateřské školy. Adaptační program (webové stránky MŠ) přistupuje k adaptaci velmi citlivě a šetrně, nabízí způsob tzv. postupného zvykání.

Respektujeme způsob rodinné výchovy a nenásilnou formou vedeme rodiče k respektování vymezených pravidel mateřské školy.

Podporujeme zdravý tělesný rozvoj, spokojenost a pohodu dítěte. Umožňujeme dětem dostatek pohybových i klidových aktivit. Akceptujeme zvýšenou potřebu spánku a čas pro stravování a sebeobsahu.

Bereme na vědomí krátkodobou délku soustředění a tempo, poskytujeme dostatek času a prostoru dětem pro volnou hru. Preferujeme jednoduchost a časovou nenáročnost. Podporujeme rozvoj symbolické hry. Dětem předkládáme činnosti a podněty, které jim umožňují učit se experimentováním, objevováním a nápodobou. Nabízené hračky a aktivity napomáhají dětem pochopit okolní svět a motivují je k dalšímu poznání a učení. Jednotná pravidla třídy učí děti žít s ostatními vrstevníky.

Podporujeme sémantickou rovinu řeči a v rámci celkového rozvoje komunikace, umožňujeme dítěti experimentovat se slovy a opakovat slovní spojení (říkanky s pohybem, rytmizací aj.). Řeč též rozvíjí správný mluvní vzor učitelů.

Vedeme dítě k samostatnosti. Povzbuzujeme a rozvíjíme děti v jednotlivých oblastech sebeobsluhy (samostatné oblékání, hygiena aj.).

Akceptujeme emoce dvouletých dětí (např. vysoká vznětlivost). Víme, že se v tomto věku formuluje identita dítěte a prostřednictvím návštěvy mateřské školy získává novou sociální roli, jejíž součástí je jeho sebepojetí.

TVP – Třídní vzdělávací program Mateřské školy Pohádka, Sezemice

Na ŠVP Mateřské školy Pohádka, Sezemice navazuje TVP.

TVP lze definovat jako **vzdělávací plán** učitelek na jednotlivých třídách.

Paní učitelky si volí vhodné vzdělávací téma – okruh z barevného košíku, který vychází z prostředí a situací, které dítě obklopuje. Jednotlivé barevné košíky obsahují záměr, dílčí cíle z pěti oblastí, které směřují k očekávaným a konkretizovaným výstupům. Důležitou a inspirativní součástí jednotlivých košíků je nabídka vhodných činností, ale i rizik, ohrožujících plnění stanovených cílů.

Navrhovaný výběr cílů a očekávaných výstupů uvedených v ŠVP tvoří základ, který mohou paní učitelky rozšiřovat podle svého uvážení.

Nedílnou součástí vzdělávacích plánů je vhodný **výběr pohádky**, která ovlivňuje plnění jednotlivých témat.

V každé pohádce se prolínají jednotlivé **rámcové cíle**, kterými se dítě něco naučí a pozná, osvojí si základní hodnoty společnosti a má možnost projevit se jako samostatná osobnost, ale také **klíčové kompetence**, jejichž výběr vychází z potřeb dětí, daných situací a obsahu pohádky.

Volba pohádky a obsahu jednotlivých vzdělávacích plánů odpovídá věkovým možnostem a zkušenostem dětí na jednotlivých třídách.

VII.

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

(rozdělení je inspirováno názvem ŠVP)

HNĚDÝ KOŠÍK

(uvědomění si sama sebe)

Kdo jsem já
Já a moje školka
Já i ti druzí
Co já všechno dokážu
Já a můj digitální svět

MODRÝ KOŠÍK

(počasí – jaro, léto, podzim, zima)

Padá listí
Zimní radovánky
Jaro je tu
Těšíme se na prázdniny

ZELENÝ KOŠÍK

(příroda)

Moje zahrádka
Na poli a v lese
Zvířátka
Co se děje v trávě

ŽLUTÝ KOŠÍK

(svět okolo nás)

Rodina
Škola volá
Jedeme na výlet
Řemesla
Můj dům, můj svět
Moje město a jeho tradice

ČERVENÝ KOŠÍK

(svátky, tradice)

Svatomartinské slavnosti
Vánoční svátky
Karnevalové veselí
Velikonoční vajíčko
Moje maminka

HNĚDÝ KOŠÍK

(uvědomění si sama sebe)

Kdo jsem já
Já a moje školka
Já i ti druzí
Co já všechno dokážu
Já a můj digitální svět

HNĚDÝ KOŠÍK

(adaptace, sebeobslužné činnosti, hygienické návyky, tělo, zdraví, pohybové činnosti aj.)

ZÁMĚR:

- ➔ dítě poznává samo sebe a jeho nejbližší okolí, učí se pojmenovat části svého těla, znát jeho funkce, vývoj, dbát o své zdraví a osvojit si potřebné dovednosti (praktické, pohybové aj.),
- ➔ dítě si vytváří pozitivní city nejen k sobě, ale i k ostatním, uplatňuje své potřeby s ohledem na druhé,
- ➔ dítě je seznamováno s pravidly chování ve vztahu k druhým lidem, uzavírá kompromisy a konflikty řeší v klidu,
- ➔ dítě se učí vnímat změny (digitalizace) a získávat základy a předpoklady rozvoje digitální gramotnosti.

KOMPETENCE:

Kompetence k učení

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- odhaluje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopno respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Činnostní a občanské kompetence

- zajímá se o druhé i to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

OKRUHY:

1.1 Kdo jsem já

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka

- podporující tvořivost, představivost, poznání sebe sama
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti (oblékání, stolování aj.)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity s druhým dítětem i s dospělým, hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků a gest
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využití encyklopedií aj.
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

Očekávaný výstup

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutiny, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat se, apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě, apod.)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika

- špatný příklad dospělých
- jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)
- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte a slabá motivace k nim
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
- přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí

1.2 Já a moje školka

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Činnosti:

- smyslové a psychomotorické hry
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry, etudy
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních a technických objektů, vycházky do okolí, výlety, společné vytváření pravidel třídy
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v daném prostředí (návštěvy jiných oddělení, vycházky aj.)

Očekávaný výstup:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- zaměřovat se na to co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném

(rodinném) a cizím prostředí

- prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- spolupracovat s ostatními
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Rizika:

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- nedostatek možností projevat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nedostačující a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy

1.3 Já a ti druzí

Cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- poznávání jiných kultur

Činnosti:

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- aktivity podporující vytváření kladného vztahu k druhým (přátelství, ohleduplnost aj.)
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Očekávaný výstup:

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud,

komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě, vesmíru apod.)

Rizika:

- nedostatek pozitivních příkladů a vzoru prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- málo příležitostí a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro děti nezdravé a nebezpečné

1.4 Co já všechno dokážu

Cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezpečných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj kultivace představivosti a fantazie
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Činnosti:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dění na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice

Očekávaný výstup:

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení

- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předpokládat „nápady“
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Rizika:

- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení vybavené prostředí, pomůcky
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, vyjadřování
- nedostatečné uznání a ocenění úsilí či úspěchu dítěte
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem

1.5 Já a můj digitální svět

Cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělým
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Činnosti

- konstruktivní a grafické činnosti
- samostatný slovní projev na určité téma
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- (rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávaný výstup

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělým

MODRÝ KOŠÍK

(počasí – jaro, léto, podzim, zima)

Padá listí

Zimní radovánky

Jaro je tu

Těšíme se na prázdniny

MODRÝ KOŠÍK

(roční období - jaro, léto, podzim, zima, počasí, změny v přírodě, činnost člověka spojená s roční dobou aj.)

ZÁMĚR:

- ➡ dítě získá povědomí o významu a časové lince kalendářního roku, naučí se pojmenovávat a rozeznat jednotlivá roční období, měsíce i dny v týdnu, dokáže charakterizovat typické znaky ročních období
- ➡ dítě si vytvoří pozitivní vztah k okolnímu světu a elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí
- ➡ dítě si osvojí celou řadu praktických dovedností

KOMPETENCE:

Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který sítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní a společenské)

OKRUHY:

1.1 Padá listí

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a jejich neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Činnosti:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
prohlížení a „čtení“ knížek
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- výlety do okolí
- společná setkání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- hry, praktické činnosti a aktivity přibližující dítěti svět lidí, jejich občanského života a práce a svět kultury a umění (tematické hry, hudební, výtvarné a dramatické činnosti, sportovní aktivity, návštěvy výstav a divadelních představení)

Očekávaný výstup:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé

- náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
 - zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
 - vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
 - vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
 - učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
 - ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
 - uvědomovat si svoje možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
 - navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
 - přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
 - spolupracovat s ostatními
 - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
 - zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
 - vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
 - mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Rizika:

- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.
- špatný jazykový vzor
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj a fantazii
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy

1.2 Zimní radovánky

Cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Činnosti:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování poznatků
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- kooperativní činnosti ve dvojicích ve skupinkách
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, podněcující tvořivost a nápaditost, estetické vnímání, vyjadřování a třibení vkusu dítěte
- přirozené i zprostředkované pozorování přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě

Očekávaný výstup:

- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- zorganizovat hru
- spolupracovat s ostatními
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Rizika:

- rozdílné tělesné a duševní předpoklady a pohybové možnosti jednotlivých dětí
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí orgánů, o zdraví a možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- málo příležitostí k samotným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným), slabá motivace k nim
- zahlcovat podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)

1.3 Jaro je tu

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu radosti z objevování)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Činnosti

- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- lokomoční pohybové činnosti
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- spontánní hra, námětová hra, smyslové hry
- přímé pozorování přírodních, kulturních, technických objektů a jevů
- dramatické činnosti, nejrůznější činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, ohajování vlastních názorů
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce, přibližující svět kultury a umění a umožňující poznat rozmanitost kultur

Očekávaný výstup:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětu či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- uplatňovat své individuální potřeby, přání, práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem,
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádá o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Rizika:

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- omezený přístup ke knížkám
- převaha podávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- nedostatek uznání a ocenění úsilí či úspěchu dítěte
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nevhodný mravní vzor v okolí, včetně nevhodných vzorů v médiích
- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofóbní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení
- poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- 4.13 vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké

1.4 Těšíme se na prázdniny

Cíle:

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- poznávání jiných kultur

Činnosti:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení) a nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- společné diskuse, rozhovory, individuální i skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti vedoucí dítěte k identifikaci sebe sama a k odlišnosti od ostatních
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

Očekávaný výstup:

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- uvědomit si svoje možnosti a limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika:

- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i dospělými
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- nedostatečná pozornost k tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná

ZELENÝ KOŠÍK

(příroda)

Moje zahrádka
Na poli a v lese
Zvířátka
Co se děje v trávě

ZELENÝ KOŠÍK

(ovoce a zelenina, příroda a zvířátka na poli, v lese a na statku, stromy a keře, podzimní radovánky – pouštění draků, příprava na zimu)

ZÁMĚR:

- ➔ dítě bude plně využívat všech poznávacích smyslů (zrak, sluch, hmat, čich, chuť) při identifikaci s prostředím
- ➔ dítě bude mít povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, přírodou, o mezilidských morálních hodnotách, dokáže pečovat o přírodu a rozpoznat zdravé prostředí, bude mít povědomí o ochraně před nebezpečím
- ➔ dítě získá řadu elementárních i rozšířených znalostí z oblasti fauny a flory v jeho prakticky dostupném okolí

KOMPETENCE:

Kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

Komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

Činnosti a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce a úsilí druhých
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní a společenské)

OKRUHY:

1.1 Moje zahrádka

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situace
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Činnosti:

- smyslové a psychomotorické hry
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo, prohlížení a „čtení“ knížek
- přímé i záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, přírodních, kulturních i technických, v okolí dítěte, rozhovory o výsledcích pozorování
- dramatické činnosti, hry na téma rodiny, přátelství
- sociální a interaktivní hry vedoucí ke vzájemní verbální i neverbální komunikační aktivitě
- setkávání se s dramatickým, literárním, výtvarným či hudebním uměním
- každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- poučení dostupným způsobem o možných nebezpečných situacích a jak se před nimi chránit, využití praktických ukázek

Očekávaný výstup:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně

Rizika:

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- nedostatek příležitostí k poznávání, založené na vlastní zkušenosti dětí
- stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy

1.2 Na poli a v lese

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Činnosti:

- smyslové a psychomotorické hry
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti, komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- výlety do okolí (přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- aktivity podporující uvědomění si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří) aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda) v jednání lidí
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

Očekávaný výstup:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, mínění a úsudky, pocity, ve vhodně zformulovaných větách
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikty dohodou
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Rizika:

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)
- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
nevhodné vzory a modely chování, (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí) nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- výběr a nabídka témat, které jsou dítěti příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, které přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná

1.3 Zvířátka

Cíle:

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

Činnosti:

- lokomoční, nelokomoční a jiné pohybové činnosti, činnosti relaxační a odpočinkové
- poslech čteného či vyprávěného textu, přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů, a osvojování poznatků

- kognitivní činnosti (kladení otázek, hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vypravování, poslech, objevování)
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných, v sebekontrolě a sebeovládání (záporné emoce)
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci

Očekávaný výstup:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor, (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dovídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- spolupracovat s ostatními
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Rizika:

- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat

- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- schématické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)

1.4 Co se děje v trávě

Cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, mateřské škole, dětské herní skupině apod.)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Činnosti:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast

dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

Očekávaný výstup:

- zachovávat správné držení těla
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc, apod.)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Rizika:

- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské škol

ŽLUTÝ KOŠÍK

(svět okolo nás)

Rodina
Škola volá
Jedeme na výlet
Řemesla
Můj dům, můj svět
Moje město a jeho tradice

ŽLUTÝ KOŠÍK

(základní i rozšířená rodina, společenské vztahy, bydliště, příprava na zápis do ZŠ, doprava, povolání - řemesla, Česká republika, Země, Vesmír)

ZÁMĚR:

- ➔ dítě bude mít povědomí o tom, že každý má své místo a svou roli ve společnosti, ale rodina je pro něho vždy nejdůležitější (bude se orientovat v místě a prostředí, ve kterém žije a vytvářet si pozitivní vztah k němu)
- ➔ pochopí, že propojení minulosti a současnosti je i způsob jak se dozvědět více o sobě
- ➔ dítě si osvojí správné vzory chování v různých společenských situacích a bude chápat a dodržovat společenská pravidla a hodnoty
- ➔ dítě si rozvine přirozené poznávací city a užívání všech smyslů, jako přímou podporu rozvoje a zájmu o další učení

KOMPETENCE:

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- uvědomuje si svá práva a i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

OKRUHY:

1.1 Rodina

Cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

Činnosti:

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen, prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené na poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

Očekávaný výstup:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Rizika:

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní, omezený přístup ke knížkám
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu

1.2 Škola volá

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka, apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka a další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám

Činnosti:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, konstruktivní a grafické činnosti; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti, procvičování orientace v prostoru a v rovině
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělí, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří, apod.)

Očekávaný výstup:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. stužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat, hodnotit slovní výkony
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a komunikativní funkci.
- záměrně se soustředit a udržet pozornost
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmět podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední, apod.)
- naučit se nazpaměť krátké texty, vědomě si zapamatovat a vybavit
- uvědomovat si svoje možnosti a limity (své silné i slabé stránky)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- spolupracovat s ostatními
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn, apod.)

- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře, apod.)

Rizika:

- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- omezený přístup ke knížkám
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná

1.3 Jedeme na výlet

Cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Činnosti:

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhý apod.)
- záměrné pozorování objektů a předmětů

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- hry a situace, kdy se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představeních, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- využívání přirozených podnětů, situací, a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními, dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, pozvání ekosystému (les, louka, rybník, apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávaný výstup:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, divadlo, film, užívat telefon
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v MŠ i na veřejnosti)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika:

- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví a možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- omezený přístup ke knihám
- převaha předávání hotových poznatků a slovních poučováním a vysvětlováním
- nedostatek porozumění a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí, ne všichni je dodržují (např. dospělí)
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- příliš mnoho nefunkčních pravidel, děti se nepodílejí na jejich vytváření
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironické popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)

1.4 Řemesla

Cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Činnosti:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- samostatný slovní projev na určité téma
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávaný výstup:

- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- zorganizovat hru
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- uvědomit si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika:

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimoracionálního poznávání
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

1.5 Můj dům, můj svět

Cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Činnosti:

- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětmi srozumitelnými reáliemi o naší republice
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

Očekávaný výstup:

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí (soucit, radost, náklonost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak s echová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika:

- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem

- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná

1.6 Moje město a jeho tradice

Cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj kooperativních dovedností
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Činnosti

- jednoduché pracovní činnosti v oblasti úklidu, úpravy prostorů apod.,
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemoci a nezdravých návyků,
- přímé pozorování přírodních, technických a kulturních objektů v okolí dítěte,
- dramatické činnosti (chování lidí) v různých situacích,
- vycházky do okolí, výlety,
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy,
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé:
- **Tradice města Sezemice**
- *Hurá do školy*
- *Lampionový průvod*
- *Rolnička v kostele*
- *Rozsvícení stromu*
- *Vynášení Morény*
- *Čarodějnice*
- *Masopustní průvod*
- *Den dětí*

- *Letní mámení aj.*

Očekávaný výstup

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
- spolupracovat s ostatními
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

ČERVENÝ KOŠÍK

Svátky a tradice

Svatomartinské slavnosti / Vánoční svátky / Karnevalové veselí Velikonoční vajíčko / Moje maminka

Kniha, přítel člověka

ČERVENÝ KOŠÍK

ZÁMĚR

- ➡ uvést dítě do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění
- ➡ podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte
- ➡ pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí

KOMPETENCE

Kompetence k učení

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaluje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

Komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence

- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

OKRUHY:

1.1 SVÁTKY A TRADICE

1.1.1 Svatomartinská tradice

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.) ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- posilování prosocionálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině, aj.)
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Činnosti:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- aktivity podporující sbližování dětí
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební a hudebně pohybové apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání, vyjadřování a třibení vkusu
- sledování událostí v obci, účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

Očekávaný výstup:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čas
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.) že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru a vyrábět z různých jiných materiálů, přírodnin aj.)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika:

- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu

1.1.2 Vánoční svátky

Cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- posilování prosocionálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině, apod.)

- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Činnosti:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické, logické, obrazné a pojmové)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební a hudebně pohybové apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání, vyjadřování a třibení vkusu
- sledování událostí v obci, účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

Očekávaný výstup:

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí, apod., že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika:

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- špatný jazykový vzor
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění

1.1.3 Karnevalové veselí

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou formu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- získání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- vytváření prosocionálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňující tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Činnosti:

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- aktivity podporující sblížení dětí
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávaný výstup:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu, apod.)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.) že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor) přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou,
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Rizika:

- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů

1.1.4 Velikonoční vajíčko

Cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka a další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj úcty k životu ve všech formách

Činnosti:

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- kooperativní činnosti (ve dvojicích, ve skupinách)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do kulturního světa (tradice, zvyky)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)

Očekávaný výstup:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem např.: s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu a komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- spolupracovat s ostatními
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Rizika:

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností přecházející čtení a psaní
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor

1.1.5 Moje maminka

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navázání a rozvíjení vztahu dítěte k druhým lidem
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Činnosti:

- smyslové a psychomotorické hry

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

Očekávaný výstup:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky, ve vhodně zformulovaných větách
- vnímat, že je zajímavé dovídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- učit se nazpaměť krátké texty (vědomě si je zapamatovat a vybavit)
- zorganizovat hru
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou, improvizací apod.)
- navazovat kontakty a dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma v budově MŠ, v blízkém okolí)

Rizika:

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- málo příležitostí a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu

1.2 KNIHA PŘÍTEL ČLOVĚKA

Cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj kooperativních dovedností
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Činnosti:

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- prohlížení a „čtení“ knížek
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších medií

Očekávaný výstup:

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v MŠ i na veřejnosti)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý-jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Rizika:

- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření (ne všichni je dodržují, např. někteří dospělí)
- omezený přístup ke knížkám

VIII.

EVALUACE ŠKOLY

„I když nás dnes vrátí o krok zpět, umožní nám zítra uskutečnit velký skok dopředu“.

Hlavní cíl evaluace

- průběžně hodnotit vzdělávání a výchovu, ověřovat a zlepšovat kvalitu činností, aktivit a nástrojů. Zlepšovat prostředí, klima a podmínky školy.

Evaluace nám přináší odpovědi:

- kdo jsme, v čem jsme dobří,
- v čem je význam naší práce
- kam chceme jít, jaký bude náš další cíl
- jak dosáhneme lepších výsledků
- zda jsme se rozhodli správně či ne

Evaluace probíhá na úrovni:

a) školy

- zhodnocení vlastní práce školy
- cíle a záměry ŠVP PV
- podmínky školy
- práce pedagogických i provozních zaměstnanců
- spolupráce s rodiči
- externí evaluace

b) tříd

- evaluace integrovaných bloků
- hodnocení tříd
- hodnocení jednotlivých dětí
- sebereflexe
- analýza TVP PV

Evaluační plán

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>ŠVP</u>	Soulad ŠVP s RVP	ŠVP respektuje vzdělávací obsah a podmínky dané RVP. Podává jasný a ucelený obraz o mateřské škole, o způsobu a formách její práce a poskytování vzdělávání.	Hodnotící list Hodnocení na pedagog. radách a provoz. poradách Pozorování SWOT analýza	1x za 3 roky 1x ročně Průběžně 1x za 3 roky	U. U. Ř.
	Soulad ŠVP s TVP	TVP navazuje na ŠVP, umožňuje pedagogickým pracovnícím dosahovat vzdělávací cíle a kompetence	Hodnotící list Hodnocení témat a integrovaných bloků v TVP Hospitační činnost	1x za 2 roky Vždy po ukončení daného tématu Průběžně	U. U. Ř.

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>Výchova a vzdělávání</u>	Prostor pro rozvoj osobnosti dítěte	MŠ vytváří dostatečný prostor pro rozvoj osobnosti, přihlíží k individuálním specifikum, schopnostem a potřebám dítěte	Charakteristika třídy a závěrečné hodnocení třídy Hodnotící list dítěte Portfolio dítěte Pozorování Hospitační činnost	1x ročně 2x ročně Průběžně Průběžně	U. U. U. Ř.
	Zdravý, rozumový, citový a tělesný vývoj dítěte	Výběr jednotlivých prvků (hry, pomůcky) vede k vyváženosti a sladění ke zdravému životnímu stylu v oblasti duševní i tělesné	Hodnotící list dítěte Závěrečné hodnocení třídy Hodnocení na pedagogických radách Pozorování Hospitační činnost	2x ročně 1x ročně Průběžně Průběžně	U. U. U. Ř.
	Osvojení základních pravidel chování, hodnot a	Pro rozvoj samostatnosti, ohleduplnosti i zdravé míry	Hodnotící list dítěte Závěrečné hodnocení třídy	2x ročně 1x ročně	U. U.

	mezilidských vztahů	asertivity jsou vytvářené kvalitní podmínky	Pozorování Rozhovory s dětmi Hospitační činnost	Průběžně Průběžně	U. Ř
	Vytváření předpokladů pro základní vzdělávání Hledání a uplatnění nových cest a metod	Posílení vývojové zralosti dítěte s OŠD Učitelé využívají při své práci nové formy a originalitu	Pozorování Záznam o dítěti s OŠD Sebehodnocení učitelů Hospitační činnost Pedagogické rady	Průběžně 2x ročně 1x ročně Průběžně Průběžně	U. U U. Ř. U.
	Vzdělávání dětí se SPV	Poskytování kvalitních PO a jejich pravidelné vyhodnocování vede k efektivnímu vzdělávání dětí se SVP	Kontrolní činnost Hodnocení PLPP, IVP Závěrečné hodnocení třídy	Průběžně 1x za 3 měsíce 1x ročně	Ř. U.
	Vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	Využití vhodných metod a postupů, jejich pravidelné vyhodnocení vede k získání potřebných sociokulturních kompetencí těchto dětí	Kontrolní činnost Hodnocení dětí, PLPP Závěrečné hodnocení třídy	Průběžně 1x za 3 měsíce 1x ročně	Ř. U.
	Vzdělávání dětí netříletých	Učitelé respektují vývojové potřeby 2-letých dětí a upravují vzdělávací podmínky tak aby nedocházelo k přetěžování fyzické i psychické stránky dětí	Kontrolní činnost Hodnocení dětí Závěrečné hodnocení třídy	Průběžně 1x ročně	Ř. U.

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>Materiální a hygienické podmínky</u>	Materiální podmínky ve vztahu k naplňování ŠVP	Technický stav budov je bezpečný, vybavení a prostorové uspořádání tříd je vhodné pro skupinové a	Hodnotící list Provozní porada Kontrolní činnost Jednání se zřizovatelem	1x za 3 roky Průběžně Průběžně	VZ Ř

		individuální činnosti. MŠ má dostatek pomůcek, včetně vybavení školních zahrad.			
	Péče o prostředí, zdraví, hygienu a estetiku	Pracoviště splňuje hygienická i estetická hlediska	Kontrolní činnost Dotazník pro rodiče	Průběžně Dle potřeby	Ř.

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>Životospráva</u>	Úroveň stravování, denní režim	Zajišťujeme zdravou a pestrou stravu, během dne mají děti dostatek tekutin, denní režim je pružný, reaguje na aktuální situace, respektujeme individuální potřeby odpočinku dětí.	Kontrolní činnost Hodnotící list Dotazník pro rodiče Provozní porada	Průběžně 1x za 3 roky Dle potřeby Průběžně	Ř. VZ Ř. VZ

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>Psychosociální podmínky</u>	Adaptační program Pedagogický styl	Adaptační program pomáhá ke klidnému přechodu z rodinného prostředí do prostředí MŠ Učitelé podporují sebevědomí dětí, vzájemnou spolupráci, toleranci, minimalizují soutěživost. Komunikace s dětmi je otevřená a vstřícná, převažuje pozitivní hodnocení.	Anketa (rozhovor s rodiči) Pozorování Sebehodnocení učitelů Kontrolní činnost Pozorování Dotazník pro rodiče Provozní porada	Dle potřeby Průběžně 1x ročně Průběžně Dle potřeby Průběžně	Ř. VZ U Ř. VZ

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>Organizační podmínky</u>	Vyváženost činností Respektování soukromí a individuálních	Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Respektujeme soukromí dětí, děti mají dostatek času	Závěrečné hodnocení třídy Kontrolní činnost Závěrečné hodnocení třídy Sebehodnocení	1x ročně Průběžně 1x ročně 1x ročně	U. Ř. U. U.

	potřeb dětí	pro vlastní prožitky, relaxaci, samostatné rozhodování a volbu činností.	učitelů Kontrolní činnost Pozorování	Průběžně	Ř.
--	-------------	--	--	----------	----

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>Řízení a personální zajištění</u>	Úroveň řízení, klima školy	Sledujeme zájem rodičů o přijetí dětí do MŠ a pozitivní ohlasy veřejnosti	Přijímací řízení vyhodnocování poznatků z návštěv Dotazník pro rodiče	1x ročně Průběžně	Ř. Ř.
	Vzdělávání pedagogických a provozních zaměstnanců	DVPP je plánované dle potřeby školy a zaměstnanců. Zaměstnanci své poznatky využívají v praxi	Pedagogické a provozní porady Dotazník pro zaměstnance Sebehodnocení učitelů a provozních pracovníků	1x ročně Dle potřeby 1x ročně	VZ VZ. VZ.
	Stabilita sboru a personální práce	Vedení školy vytváří podmínky pro plný pracovní výkon a spokojenost všech zaměstnanců a posiluje mezilidské vztahy	Rozhovory se zaměstnanci Hodnotící list Pozorování Supervize	Průběžně 1x ročně Průběžně	Ř. VZ Ř.

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>Společenská a komunitní oblast</u>	Spolupráce a komunikace s rodiči	Jsme vstřícní k podnětům a přáním rodičů	Dotazník pro rodiče Rozhovory s rodiči	Dle potřeby Průběžně	Ř. U.
	Školní, mimoškolní akce a nadstandardní nabídky	Školní, mimoškolní akce jsou rozmanité, pravidelné a v souladu s ŠVP	Závěrečné hodnocení třídy Hodnocení na pedagogických radách Dotazník pro rodiče	1x ročně Průběžně Dle potřeby	U. U. Ř.
	Spolupráce s ostatními	Využíváme poznatky a zkušenosti ze vzájemné spolupráce s okolím	Závěrečné hodnocení třídy Hodnocení na pedagogických radách	1x ročně Průběžně	U. U.

	Spolupráce se zřizovatelem	Včasně a kvalitně odevzdáváme materiály a projednáváme koncepční záměry školy	Kontrolní činnost Rozhovory	Průběžně	Ř.
--	----------------------------	---	--------------------------------	----------	----

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>Ekonomické podmínky</u>	Zhodnocení činností v ekonomické oblasti MŠ	Čerpání mzdových prostředků je účelové, hospodaření efektivní	Kontrolní činnost Rozhovory s ekonomkou školy	Průběžně	Ř.
	Mzdová a personální agenda	Mzdová a personální agenda je zpracovávána bez financí	Kontrolní činnost	Průběžně	Ř.
	Finanční prostředky z dotačního programu MŠMT	Čerpání i zpracování je v souladu s požadavky dotačního programu	Kontrolní činnost	Průběžně	Ř.

OBLAST	CÍL	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	TERMÍN	Z.
<u>Závěr evaluační činnosti</u>	Vyhodnocení výsledků evaluace, účelnost kritérií a kvality hodnotících prostředků	Vytvoření hodnotící zprávy	Zhodnocení všech nebo vybraných hodnotících prostředků a závěrečných kontrolních zpráv vnějšího okolí (KHS, Zřizovatel, ČSI, SSSZ atd.)	1x za 1 rok	Ř.

Zkratky:

Z – zpracovává

U – učitelky

Ř – ředitelka

VZ – všichni zaměstnanci

Zodpovědnost:

Ředitelka:

- zpracování hodnotící zprávu
- vyhodnocení souladu ŠVP PV a RVP PV a souladu TVP PV s ŠVP PV
- hospitační a kontrolní činnost
- vyhodnocení dotazníku pro rodiče
- zhodnocení dokumentací a závěrečného hodnocení tříd
- vypracování závěrečných zpráv pro zřizovatele a další organizace
- vedení pedagogických a provozních porad
- zhodnocení dotazníků pro zaměstnance, vedení rozhovorů se zaměstnanci
- pozorování

Učitelky:

- zpracování charakteristiky a hodnocení tříd
- vyplnění dotazníků a hodnotících listů
- vedení záznamů o dětech
- sebehodnotící činnost
- pozorování a rozhovory s dětmi a rodiči
- vzájemné hospitace
- rozhovory – pedagogické rady

V rámci sebereflexe posuzují učitelky kvalitu svých povinností seřazenou dle abecedy:

A – analýza kvality vlastní práce

B – bezprostřední a korektní reakce na nečekané situace

C – citlivý psycholog

D – dobrý a empatický kolega

E – evaluační činnost (kvalita vzdělávání a vlastní práce)

F – fundovaný průvodce událostmi, které se dotýkají dětí

G – gramotnost počítačová

H – hravost

I – invenční přístup k vzdělávání

J – jinakost (včetně jiného kulturního prostředí)

K – katalyzátor pozitivních změn ve školní práci

- L – lásku k profesi povýšit nad rámec materiální zájmy
M – mnohostranný nahléd
N – netradiční a přitom účinné postupy (zařazení do praxe)
O – očekávání rodičů, jejich respektování a dle možností naplňování
P – pedagogická diagnostika
R – realizace plánů školy a vlastní činnosti
S – suplování dle potřeby
T – tvořivost
U – umět zaujmout, motivovat
V – vypětí psychické zvládat s úsměvem
Z – znalosti a dovednosti předávat, ale i rozšiřovat

(PhDr. Tomáš Novák - Poradce ředitele mateřské školy – květen 2019)

Provozní pracovnice:

- zpracování dotazníků a hodnotících listů
- pozorování
- rozhovory – provozní porady

Evaluace na třídách = hodnocení výsledků u dětí

V rámci evaluační činnosti porovnáváme, jak se dítě rozvíjí, jak postupuje jeho učení a jaké jsou jeho individuální vzdělávací pokroky vzhledem k němu samému.

HODNOCENÍ DÍTĚTE			
EVALUČNÍ NÁSTROJ	ZÁZNÁM PROVÁDÍ...	FREKVENCE	POZNÁMKA
<i>Vstupní dotazník dítěte</i>	zákonný zástupce	1x	Vstupní informace pro učitelky
<i>Hodnocení jednotlivých oblastí vývoje dítěte</i>	učitelka	2x ročně	Využíváno po celou dobu docházky dítěte. Přehled jednotlivých oblastí vývoje dítěte. Podklad pro individuální přístup aj.
<i>Individuální přístup</i>	učitelka	Průběžně	Je součástí plánovacího listu, vychází z hodnocení vývoje dítěte a jeho potřeb + zápis (hodnocení) se uvádí to třídnice
<i>Portfolio dítěte</i>	učitelka	Průběžně	Využíváno po celou dobu docházky dítěte. Součástí jsou výtvarné práce, pracovní listy a grafomotorika. Vizuální podoba vývoje dítěte.
<i>Sebehodnocení dětí</i>	učitelka + děti	Průběžně	Zhodnocení vzdělávací nabídky dětmi. Poskytuje učitelce zpětnou vazbu a motivuje děti k vyjádření vlastních názorů a pocitů a posluje sebevědomí dětí.
<i>PLPP (dětí se SVP)</i>	učitelka + asistent pedagoga	vždy po třech měsících	Zpracovává se na základě třídní evaluace nebo doporučení SPC. Hodnocení se předává koordinátorce školy a je projednáváno se zákonným zástupcem.
<i>IVP (dětí se SVP)</i>	učitelka + asistent pedagoga	vždy po třech měsících	Zpracovává se na základě doporučení SPC. Hodnocení se předává koordinátorce školy a je projednáváno se zákonným zástupcem
<i>Plán osobního rozvoje - OŠD</i>	učitelka	2x ročně	Zpracovává se na základě zprávy z PPP
<i>iSopfi Pedagogická diagnostika</i>	učitelka	1x – 2x ročně	Zaměřuje se na zjišťování úrovně dovedností dítěte v sedmi základních oblastech. Jedná se o grafomotoriku, matematické představy, prostorovou orientaci, časovou orientaci, zrakové vnímání, sluchové vnímání a řeč a verbální myšlení. Výsledky jsou projednávány se zákonnými zástupci dítěte.

Další způsob hodnocení: pozorování, rozhovory

IX.

PŘÍLOHY ŠVP

Celoškolní projekty - seznam

Třídní vzdělávací program - obsah

Roční plán - obsah